

6.4. Yläkoulun ja 2. asteen välinen siirtymävaihe

Perusopetuksen päättäminen ja seuraavaan koulutusvaiheeseen siirtyminen

Oppilaan siirtymistä seuraavaan koulutusvaiheeseen tuetaan **tehostetusti** 9. luokan aikana oppilaanohjauksen ja tarvittaessa myös pedagogisen tiimin järjestämien tukitoimien avulla. Lukuvuoden aikana varataan aikaa keskustelulle oppilaiden ja huoltajien kanssa oppilaan jatko-opintosuunnitelmista. Tavoitteena on auttaa oppilasta ymmärtämään **oppivelvollisuuden velvoite**, jatko-opintojen asettamia vaatimuksia sekä tekemään realistisia valintoja omien vahvuuksiensa pohjalta **oppilaanohjauksen ja tarvittaessa myös pedagogisen tiimin järjestämien tukitoimien avulla**.

Toimintatavat siirtymävaiheessa: yhteistyö, työnjako ja vastuut

Oppilaan siirtyessä perusopetuksesta toiselle asteelle opinto-ohjaajat huolehtivat opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömien tietojen siirtämisestä uuteen oppilaitokseen (perusopetuslaki 40.4.§, **Oppivelvollisuuslaki 1214/2020, 23§**). Oppilaasta siirrettävistä asiakirjoista (HOJKS ja oppimissuunnitelma) tiedotetaan huoltajia.

9. luokan HOJKSia ja oppimissuunnitelmaa päivitettäessä kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että asiakirjaan kirjataan oppilaan jatko-opintojen kannalta välttämättömät tiedot, kuten vahvuudet ja tuen tarpeet sekä listaus jatko-opiskeluihin vaikuttavista tutkimuslausunnoista.

Järvenpään perusopetuksen oppilaanohjaajat, toisen asteen opinto-ohjaajat, nuorisotyöntekijät **ja opiskeluhoollon päällikkö** kokoontuvat vuosittain kevätlukukauden lopussa ja syyslukukauden alussa keskustelemaan nivelvaiheeseen liittyvistä asioista, esim. tiedonsiirrosta ja opiskelijoiden sijoittumisista oppilaitoksiin. Kesäkuussa opinto-ohjaajat järjestävät jälkiohjaustilaisuuden, jossa perusasteen oppilaanohjaajat ja toisen asteen opinto-ohjaajat antavat lähinnä ilman opiskelupaikkaa jääneille oppilaille ohjausta opiskelupaikan hakemisessa. Jälkiohjaustilaisuudessa on mukana myös muita toimijoita, kuten Järvenpään kaupungin nuorisotyö ja ~~Nuorisokeskus~~.

Elokuussa uuden lukuvuoden alussa vastaanottavan oppilaitoksen opinto-ohjaaja/ erityisopettaja ja peruskoulun opinto-ohjaaja/erityisopettaja täydentävät tarvittaessa tiedonsiirtoa oppilaskohtaisesti.

7. Opetussuunnitelmaa täydentävät suunnitelmat ja ohjelmat

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

Perusopetus on omalta osaltaan rakentamassa lasten ja nuorten hyvinvointia. Lasten ja nuorten hyvää kasvua tukeva toiminta ja kehittämistyön painopisteet on kuvattu ~~lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa, joka on laadittu perusopetuksen ja muiden toimijoiden yhteistyönä kaupunkitasoisessa hyvinvointisuunnitelmassa, joka on laadittu useiden eri kaupungin toimijoiden yhteistyönä~~. Suunnitelma toteuttaa osaltaan ~~Järvenpään kaupungin kestävän kasvun ja hyvinvoinnin strategiaa 2014–2025~~. **Järvenpään kaupungin kaupunkistrategiaa 2019-2026**.

8. Oppilaanohjauksen ohjaussuunnitelma

Järvenpäässä on vuosiluokkien 1–9 oppilaanohjaukseen laadittu Perusopetuksen ohjaussuunnitelma.

Oppilaanohjauksella on keskeinen merkitys sekä oppilaiden, koulun että yhteiskunnan näkökulmasta. Ohjaustoiminnan tulee muodostaa koko perusopetuksen ajan kestävä ja perusopetuksen jälkeisiin opintoihin ulottuva jatkumo. Oppilaanohjauksella edistetään oppilaiden koulutyön onnistumista, opintojen sujumista sekä koulutuksen tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta.

Oppilaanohjauksen tehtävänä on edistää oppilaiden kasvua ja kehitystä siten, että jokainen oppilas pystyy kehittämään opiskelunvalmiuksiaan ja vuorovaikutustaitojaan sekä oppimaan elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Oppilaanohjaus tukee oppilaita tekemään omiin valmiuksiinsa, arvoihinsa ja lähtökohtiinsa sekä kiinnostukseensa perustuvia arkielämää, opiskelua, jatko-opintoja sekä tulevaisuutta koskevia päätöksiä ja valintoja. Ohjauksen avulla oppilaat oppivat tiedostamaan mahdollisuutensa vaikuttaa oman elämänsä suunnitteluun ja päätöksentekoon. Oppilaita kannustetaan pohtimaan ja kyseenalaistamaan koulutukseen ja ammatteihin liittyviä ennakkokäsityksiä ja tekemään valintansa omia vahvuuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan vastaten. Oppilaanohjausta toteutetaan yhteistyössä huoltajien kanssa.

Koulun ohjaussuunnitelmassa kuvataan oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet, toimintatavat, työn- ja vastuunjako sekä monialaiset verkostot, joita tarvitaan ohjauksen tavoitteiden toteutumiseksi. Suunnitelmassa kuvataan myös kodin ja koulun ohjausyhteistyö, koulun työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt. Ohjaussuunnitelman tavoitteiden toteutumista arvioidaan systemaattisesti. Oppilaiden opintojen sujuvuutta nivelvaiheissa edistetään perusopetuksen aikana ja jatko-opintoihin siirryttäessä opettajien välisellä ja opinto-ohjaajien keskinäisellä sekä tarvittaessa moniammatillisella yhteistyöllä. Opettajat hyödyntävät työssään ajantasaista tietoa jatko-opinnoista, työelämästä ja työtehtävistä sekä niissä tapahtuvista muutoksista.

Oppilaanohjaus yhdistää koulua yhteiskuntaan ja työelämään. Sen avulla edistetään oikeudenmukaisuuden, yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja osallisuuden toteutumista sekä ehkäistään syrjäytymistä koulutuksesta ja työelämästä. Oppilaanohjauksessa kehittyvät tiedot ja taidot edistävät osaltaan osaavan työvoiman saatavuutta sekä osaamisen kysynnän ja tarjonnan yhteensovittamista tulevaisuuden työelämässä.

Vuosiluokilla 1–2 oppilaanohjaus toteutuu kiinteänä osana muuta opetusta ja koulun toimintaa. Oppilaanohjauksesta vastaa luokanopettaja yhdessä muiden opettajien kanssa. Ohjauksella edistetään oppilaiden opiskelunvalmiuksien ja -taitojen kehittymistä sekä tuetaan vähitellen kasvavaa vastuunottoa koulutyöstä sekä omista tehtävistä ja tavaroista. Oppilaiden tulee saada ohjausta tavoitteiden asettamisessa sekä kannustavaa ja ohjaavaa palautetta tavoitteiden saavuttamisesta siten, että oppimaan oppimisen taidot vahvistuvat. Oppilaanohjauksen tavoitteiden kannalta on tärkeää valita työtapoja ja palautteen antamisen tapoja, jotka antavat oppilaille mahdollisuuden muodostaa itsestään myönteisen käsityksen oppijoina ja ryhmän jäseninä. Oppilaita ohjataan vuorovaikutustaitojen harjoitteluun ja ryhmässä toimimiseen. Heitä kannustetaan myös osallisuuteen omissa lähiympäristöissään.

Perusopetuksen alkuvaiheessa luodaan pohja kodin ja koulun yhteistyölle oppilaanohjauksessa. Oppilaanohjauksella tuetaan oppilaita ja huoltajia tekemään ensimmäisiä koulutukseen liittyviä valintoja ja näkemään valintojen merkitys tulevien opintojen kannalta. Ammatteihin ja työelämään tutustuminen aloitetaan luokan tai koulun sisäisistä tehtävistä sekä oppilaan lähipiirin ammateista.

Vuosiluokilla 3–6 oppilaanohjaus toteutuu pääasiassa eri oppiaineiden opetuksen ja koulun muun toiminnan yhteydessä. Oppilaanohjaukseen voidaan myös varata oppitunteja opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla. Oppilaanohjauksesta vastaa luokanopettaja yhdessä muiden opettajien kanssa.

Oppimisympäristönä oman koulu yhteisön ja lähiympäristön lisäksi voivat toimia lähiseudun yritykset ja muut yhteistyötahot.

Oppilaanohjauksella tuetaan oppilaita opiskelustrategioidensa tunnistamisessa ja kehittämisessä, vahvistetaan kykyä asettaa itselle tavoitteita ja arvioida tavoitteiden saavuttamista sekä edistetään oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä. Ohjaus auttaa oppilaita omaksumaan erilaisia opiskelussa tarvittavia oppimisen, työskentelyn, tiedon omaksumisen sekä tiedonhallinnan taitoja ja menetelmiä, tunnistamaan oppiaineiden ominaispiirteitä sekä valitsemaan kuhunkin oppiaineeseen soveltuvia opiskelumenetelmiä. Ohjauksella tuetaan sosiaalisten taitojen ja ryhmässä toimimisen taitojen kehittymistä.

Oppilaanohjauksen tuella oppilaat kehittävät elämässä tarvittavia taitoja ja vahvistavat myönteistä käsitystä itsestään oppijoina. Oppilaita ohjataan tunnistamaan ja arvostamaan sekä omia että toisten vahvuuksia, kykyjä ja taitoja. Heitä tuetaan ottamaan vastuuta elämästään, opiskelustaan, valinnoistaan sekä toiminnastaan ryhmän ja lähiyhteisönsä aktiivisina jäsenenä ja toimijoina. Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia osallisuuteen ja vaikuttamiseen omassa koulu yhteisössä ja lähiympäristössä, jolloin heidän käsityksensä yhteiskunnallisista vaikutusmahdollisuuksista alkaa muotoutua.

Oppilaanohjauksen kautta oppilaat tutustuvat lähiseudun ammatteihin, työpaikkoihin ja elinkeinoelämään. Mahdollisten tutustumiskäyntien ja vierailujen yhtenä tehtävänä on esitellä oppilaille työelämää, yrittäjyyttä ja erilaisia ammatteja. Niillä myös edistetään oppilaiden ammatillisen kiinnostuksen heräämistä.

Oppilaanohjaus tukee oppilaita ja huoltajia opiskeluun liittyvässä tiedonsaannissa ja valinnoissa. Heille järjestetään mahdollisuuksia henkilökohtaiseen ohjauskeskusteluun oppilaan opiskelun ja valintojen tukemiseksi sekä erilaisissa oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvissä kysymyksissä.

Vuosiluokilla 7–9 oppilaanohjauksen tehtävänä on tukea oppilaiden siirtymistä vuosiluokkien 7–9 oppimisympäristöön ja työskentelytapoihin. Näiden vuosiluokkien aikana jokaista oppilasta ohjataan edelleen kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan ja opiskelunvalmiuksiaan. Oppilaita autetaan hahmottamaan valintojensa vaikutusta opintoihinsa ja tulevaisuuteensa. Oppilaanohjauksen tehtävänä yhdessä muiden oppiaineiden kanssa on selkeyttää opiskeltavien oppiaineiden merkitystä jatko-opintojen ja työelämätaitojen kannalta sekä laajentaa oppilaiden käsityksiä työelämästä, työtehtävistä, yrittäjyydestä ja tulevaisuuden osaamistarpeista. Päävastuu oppilaanohjauksen toteuttamisesta on opinto-ohjaajalla.

Oppilaanohjauksen tehtävänä on kehittää oppilaiden valmiuksia selviytyä muuttuvissa elämäntilanteissa, opintojen nivelvaiheissa sekä työuran siirtymissä. Oppilaat oppivat käyttämään ja hyödyntämään erilaisia tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita. Ohjauksella vahvistetaan oppilaiden toimijuutta ja oma-aloitteisuutta koulutus- ja uravalintoja koskevassa päätöksenteossa. Oppilaanohjaus tarjoaa oppilaille tietoa ja tutustumismahdollisuuksia peruskoulun jälkeisiin koulutus- ja opiskeluvaihtoehtoihin yhteistyössä vastaanottavan oppilaitoksen sekä huoltajien kanssa. Ohjauksen tehtävänä on edistää opintojen loppuun saattamista sekä yhteishaun yhteydessä tehtävän jatkosuunnittelun avulla tukea siirtymistä perusopetuksen jälkeisiin opintoihin.

Oppilaanohjauksella on keskeinen merkitys sekä oppilaiden, koulun, jatko-opintojen että yhteiskunnan näkökulmasta. Oppivelvollisuus jatkuu perusopetuksen jälkeiseen aikaan aina 18-ikävuoteen asti. Tehostettua oppilaanohjausta annetaan jo 8lk:ta lähtien.

Oppivelvollisuuden laajentamisen myötä oppilaanohjausta ja opinto-ohjausta vahvistetaan lain mukaisesti. Tehostettua tukea annetaan erityisesti 8-9lk:lle, koulutukseen hakuvaiheessa ja mahdollisissa keskeyttämistilanteissa.

Tehostetulla tuella ja ohjauksella vahvistetaan erityisesti perusopetuksen heikoimmassa asemassa olevien oppilaiden asemaa. Järvenpäässä tehostettua oppilaan ohjausta toteutetaan opotyön rinnalla mm. erityisnuorisotyön toteuttamalla ryhmä – ja yksilöohjauksilla (prosessikuva), kesäajan lisäohjauksella sekä opiskeluhoillon psykososiaalisilla palveluilla joko yksilö- että ryhmätasolla. Lisäksi kaupunkiin on nimetty valvontavastuussa oleva henkilö ja hänen työparinsa, jotka kutsutaan jo mahdollisimman varhaisessa vaiheessa mukaan haasteellisiin ohjaus ja tukiprosesseihin.

Oppilaanohjauksessa huomioidaan jokaisen oppilaan yksilölliset lähtökohdat ja tarpeet. Ohjausta eriytetään ottamalla huomioon oppilaiden henkilökohtaiset tavoitteet, kokemukset, harrastukset, kiinnostuksen kohteet, osaamisalueet sekä elämäntilanteeseen vaikuttavat tekijät. Keskeistä on eri toimijoiden yhteistyö erityisesti opiskeluun kuuluvien siirtymä- ja nivelvaiheiden ohjauksessa. Jatko-opintoihin liittyvä ohjaus aloitetaan riittävän varhain. Monialaista yhteistyötä tehdään erityisesti myös tehostettua henkilökohtaista ohjausta ja tukea tarvitsevien oppilaiden sekä erityisestä syystä koulutuksen ulkopuolelle jäämässä olevien nuorten opintojen jatkumisen turvaamisessa.

Oppilaalla, joka tarvitsee perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tukea, on oikeus saada oppilaanohjauksen lisäksi tarpeidensa mukaista tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta vuosiluokilla 8 ja 9. Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa painopisteenä on oppilaan jatko-opintovalmiuksien kehittäminen sekä ohjaaminen oppilaalle sopiviin jatko-opintoihin. Tavoitteena on, että jokaiselle oppilaalle löytyy jatko-opiskelupaikka, jossa oppilas jatkaa oppivelvollisuuden suorittamista perusopetuksen jälkeen.

Oppilas jatkaa perusopetuksen jälkeen 2 toisen asteen tutkinnon suorittamiseen, toiselle asteelle valmentavaan koulutukseen tai muuhun oppivelvollisuuslaissa määriteltyyn koulutukseen. Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarpeen arvioi ensisijaisesti oppilaanohjaaja oppilaanohjauksen sisältöjen ja tavoitteiden näkökulmasta. Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa oppilaalle annetaan henkilökohtaista ja muuta oppilaanohjausta sekä laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma.

Henkilökohtaiseen jatko-opintosuunnitelmaan kirjataan oppilaan vahvuuksia sekä tavoitteita siirtymisestä perusopetuksen jälkeisiin opintoihin. Näitä vahvistetaan suunnitelmallisesti oppilaan yksilölliset lähtökohdat ja tarpeet huomioiden. Oppimisen ja koulunkäynnin tukea tarvitsevan oppilaan kohdalla jatko-opintoihin liittyvä ohjaus aloitetaan riittävän varhain. Suunnittelussa otetaan huomioon oppilaan yksilölliset taipumukset, oppimisen ja opiskelun tuen tarve ja koulutuksen mahdollistamat työllistymisnäköymät. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen tarjotaan mahdollisuuksia tutustua oppilaalle soveltuviin perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintomahdollisuuksiin. Oppilaalle ja huoltajalle annetaan riittävästi tietoa oppimisen ja opiskelun tuen jatkumisen mahdollisuuksista perusopetuksen jälkeisissä opinnoissa sekä tarvittaessa muista tukimuodoista.

Järvenpäässä ohjaustoiminnasta pyritään muodostamaan koko perusopetuksen ajan kestävä ja perusopetuksen jälkeisiin opintoihin ulottuva jatkumo.

8.1.6. Työn – ja vastuunjako

Oppilaanohjaaja on ohjauksen asiantuntija koulussa. Hänellä on päävastuu oppilaanohjauksen suunnittelusta ja toteuttamisesta vuosiluokilla 7 – 9, **sekä tehostetun oppilaan ohjauksen suunnittelusta ja toteutuksesta 8-9lk:lle**. Oppilaanohjaajan ohjaustehtävät liittyvät oppilaan kasvun tukemiseen, oppimisen ohjaamiseen ja urasuunnitteluun. Oppilaan itsetuntemuksen ja itseohjautuvuuden vahvistaminen koulunkäynnin eri vaiheissa ja valinnoissa, erityisesti nivelvaiheissa ja siirtymissä on keskeistä oppilaanohjaajan työssä. Oppilaanohjauksen oppitunnit, pienryhmäohjaus, ohjauskeskustelut, tiedottaminen ja moniammatillinen yhteistyö mm. koulujen, oppilaitosten ja työelämän kanssa ovat oppilaanohjaajan työtapoja. ~~Oppilaanohjaajan antama yksilöllinen ohjaus kohdentuu tuen tarpeen mukaisesti. Erityisen tuen aikana oppilaanohjaajan antamassa ohjauksessa korostuu oppilaan valmistautuminen jatko-opintoihin ja tuettu siirtymä toiselle asteelle.~~ **Tehostetussa oppilaan ohjauksessa sekä yksilöllisessä ohjauksessa korostuu oppilaan valmistautuminen jatko-opintoihin ja tarvittaessa tuettu siirtymä toiselle asteelle.** Oppilaanohjaaja osallistuu myös koulun oppilashuoltotyöhön ja on pedagogisen tiimin jäsen.

Oppilaalla on mahdollisuus tutustua erilaisiin koulutusvaihtoehtoihin ja oppilaitoksiin sekä työelämään. Oppilaanohjaaja vastaa oppilaidensa työelämään tutustumisen järjestelystä ja ohjauksesta. Itsetuntemus, ammattien ja työelämän tuntemus sekä tieto sopivista jatko opintovaihtoehdoista ovat oppilaan tulevaisuuden suunnittelun perusta.

Koulun vaihtuessa ja koulupolun siirtymävaiheissa oppilaanohjaaja osallistuu valmisteluun ja ohjaa oppilasta siirtymiseen liittyvissä asioissa. Oppilaanohjaaja vastaa oppilaiden ohjauksesta jatkokoulutukseen hakemisessa, yhteishaun järjestelyistä koulussa, oppilaidensa sijoittumisen seuraamisesta ja jälkiohjauksesta. Oppilaanohjaaja tekee yhteistyötä huoltajien kanssa oppilaan opiskeluun, urasuunnitteluun ja jatkokoulutukseen liittyvissä asioissa ja tiedottaa valinnan mahdollisuuksista ja niiden merkityksestä oppilaan tulevaisuudelle.

Luokanvalvoja on yläkoulussa oman luokkansa oppilaiden lähiohjaaja ja seuraa luokkansa oppilaiden koulunkäynnin sujumista. Hänen tehtävissään korostuu yhteistyö luokan, oppilaiden, huoltajien, muiden opettajien ja oppilashuollon kanssa oppilaan koulunkäyntiin liittyvissä asioissa. Luokanvalvoja tutustuttaa oppilaan omaan luokkaansa ja kouluun, huolehtii luokan ryhmytyimisestä nuorisotoimen kanssa ja luo myönteistä yhteishenkeä luokkaansa.

Luokanvalvoja seuraa oppilaiden koulunkäynnin säännöllisyyttä ja koulumenestystä, selvittää poissaolojen syyt ja kannustaa oppilaita koulutyössä. Hän seuraa oppilaidensa jaksamista ja hyvinvointia ja puuttuu ongelmiin. Oppimisen ja koulunkäynnin vaikeuksissa luokanvalvoja tekee yhteistyötä pedagogisen tiimin kanssa. Luokanvalvoja vastaa pedagogisen arvion ja pedagogisen selvityksen osalta prosessin käynnistämisestä ja on mukana prosessissa.

Luokanvalvoja on säännöllisesti yhteydessä huoltajiin oppilaan koulunkäynnistä. Yhteistyön muotoja ovat vanhempainvartit oppilaan, opettajan ja huoltajien kesken, huoltajien tapaamiset, vanhempainillat sekä oppilaan koulunkäynnistä ja kouluun liittyvistä asioista tiedottaminen koulun ohjeiden mukaisesti.

Aineenopettaja on oman oppiaineensa opetuksen ja pedagogisen ohjauksen asiantuntija. Hän vastaa oppiaineensa oppimisen ja opiskelutekniikan ohjauksesta ja opettamisesta. Hän seuraa ja arvioi oppilaan oppimista, oppitunneille osallistumista ja informoi huoltajaa arvioinnista ja oppilaan menestymisestä oppiaineessa.

Aineenopettaja luo myönteistä opiskeluilmapiiriä oppiaineen tunnilla. Aineenopettaja kartoittaa oppilaan tuen tarpeita oppiaineessaan, osallistuu tukitoimien suunnitteluun ja toteutukseen yhteistyössä

erityisopettajan ja muiden opettajien kanssa. Hän seuraa oppilaan jaksamista ja puuttuu huolenaiheisiin yhteistyössä pedagogisen tiimin ja huoltajien kanssa. Aineenopettaja informoi oppilaita oman oppiaineensa sisältöjen yhteydestä työelämään ja ammatteihin.

Erityisopettaja on erityisopetuksen asiantuntija koulussa. Hän antaa erilaisin joustavin järjestelyin opetusta oppilaille, joilla on opiskelussa yleisen, tehostetun tai erityisen tuen tarvetta. Erityisopettaja osallistuu oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisyyn, tunnistamiseen, tukitoimien suunnitteluun ja tuen toteutukseen yhteistyössä muun opetus- ja ohjaushenkilöstön kanssa. Hän osallistuu oppimissuunnitelman ja HOJKS:in laadintaan.

Päätövaiheessa erityisopettaja tekee yhteistyötä oppilaanohjaajan kanssa tehostettua ja erityistä tukea saavien oppilaiden jatko-opintojen suunnittelussa. Opetustyön ohella erityisopettajan työhön kuuluu muun muassa konsultointia, oppilashuollollista työtä sekä tukitoimien selvittelyä ja järjestämistä yhdessä huoltajien ja moniammatillisten verkostojen kanssa.

Koulun muu henkilökunta tukee koulutyön sujumista ja koulun kasvatustavoitteita.

8.1.9. Oppilaanohjauksen sisällöt vuosiluokilla 7 – 9

Yhteishaku

Yhteishaku on valtakunnallinen järjestelmä, jossa haetaan toisen asteen koulutukseen (lukiot ja ammatilliset oppilaitokset). Haku tehdään sähköisesti osoitteessa www.opintopolku.fi.

~~Tavoitteena on, että jokainen peruskoulun päättöluokkalainen hakee jatko-opintoihin.~~ **Jokaisen peruskoulunsa päättävän on haettava jatko-opintoihin.** Oppilaanohjaaja koordinoi yhteishakua ja tiedottaa siitä. Oppilaat tekevät itse haun kotona tai halutessaan koulussa oppilaanohjaajan kanssa. Huoltajaa kuullaan nuoren hakeutuessa koulutukseen. Peruskoulut voivat järjestää huoltajan kuulemisen päättämällään tavalla. Huoltajan kuuleminen voidaan toteuttaa esimerkiksi lähettämällä oppilaan hakemuksen tuloste vanhemmille allekirjoitettavaksi, jolla kuitataan hakutoiveet nähdynsi.

Jos nuori ei saa päättötodistusta hänen jatko-opintojaan tuetaan esimerkiksi aikuisten perusopetukseen tai TUVA-koulutukseen (1.8.2022 alkaen).

Jälkiohjaus

Yhteishaun tulosten selvittyä oppilaanohjaaja on yhteydessä niihin oppilaisiin, jotka jäivät ilman jatko-opiskelupaikkaa. Oppilaille järjestetään yläkoulujen yhteinen jälkiohjaustilaisuus. ~~Kunnan etsivän nuorisotyön kanssa tehdään yhteistyötä.~~ **Yhteistyötä tehdään moniammatillisesti.**

8.1.10. Oppilaanohjaajan ohjauksen vuosikello Järvenpäässä

Elokuu

- jälkiohjaus
- alueen oppilaitosten yhteistyökokous (oppilaiden sijoittuminen jatko-opintoihin)
- selvityksen tekeminen ilman opiskelupaikkaa jääneiden oppilaiden sijoittumisesta ja tiedon lähettäminen ~~kouluvirastoon~~ **valvovalle viranomaiselle (opiskeluhuollon päällikkö)**
- tulevista aikatauluista informoiminen: TET-aikataulu, yhteishakuaikataulu, vanhempainillat

32.6.3. Oppilaanohjaus

Poistetaan määräyksen mukaisesti: Ohjaus, eriyttäminen ja tuki oppilaanohjauksessa vuosiluokilla 7-9

~~Oppilaanohjauksessa huomioidaan jokaisen oppilaan yksilölliset lähtökohdat ja tarpeet. Ohjausta eriytetään ottamalla huomioon oppilaiden henkilökohtaiset tavoitteet, kokemukset, harrastukset, kiinnostuksen kohteet, osaamisalueet sekä elämäntilanteeseen vaikuttavat tekijät. Keskeistä on eri toimijoiden yhteistyö erityisesti opiskeluun kuuluvien siirtymä- ja nivelvaiheiden ohjauksessa. Moniammatillista ja hallinnollista yhteistyötä tehdään erityisesti tukea tarvitsevien oppilaiden ja koulutuksen ulkopuolelle jäämässä olevien nuorten opintojen jatkumisen turvaamisessa.~~

~~Tukea tarvitsevan oppilaan kohdalla jatko-opintoihin liittyvä ohjaus aloitetaan riittävän varhain. Jatko-opintoja suunnitellaan yhteistyössä oppilaan, hänen huoltajansa, sekä tarvittaessa vastaanottavan oppilaitoksen ja peruskoulun edustajien kesken. Suunnittelussa otetaan huomioon oppilaan yksilölliset taipumukset, tuen tarve ja koulutuksen mahdollistamat työllistymisnäköymät. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen tarjotaan mahdollisuuksia tutustua oppilaalle soveltuviin perusopetuksen jälkeisiä opintoja järjestäviin oppilaitoksiin. Oppilaalle ja huoltajalle annetaan riittävästi tietoa tuen jatkumisen mahdollisuuksista perusopetuksen jälkeisissä opinnoissa sekä muista tukimuodoista.~~

Edellinen kappale muutetaan määräyksen mukaan seuraavanlaiseksi:

Ohjaus, tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus ja tukea tarvitsevan ohjaus oppilaanohjauksessa vuosiluokilla 7-9

Oppilaanohjauksessa huomioidaan jokaisen oppilaan yksilölliset lähtökohdat ja tarpeet. Ohjausta eriytetään ottamalla huomioon oppilaiden henkilökohtaiset tavoitteet, kokemukset, harrastukset, kiinnostuksen kohteet, osaamisalueet sekä elämäntilanteeseen vaikuttavat tekijät. Keskeistä on eri toimijoiden yhteistyö erityisesti opiskeluun kuuluvien siirtymä- ja nivelvaiheiden ohjauksessa. Jatko-opintoihin liittyvä ohjaus aloitetaan riittävän varhain. Monialaista yhteistyötä tehdään erityisesti myös tehostettua henkilökohtaista ohjausta ja tukea tarvitsevien oppilaiden sekä erityisestä syystä koulutuksen ulkopuolelle jäämässä olevien nuorten opintojen jatkumisen turvaamisessa.

Oppilaalla, joka tarvitsee perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tukea, on oikeus saada oppilaanohjauksen lisäksi tarpeidensa mukaista tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta vuosiluokilla 8 ja 9[1]. Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa painopisteenä on oppilaan jatko-opintovalmiuksien kehittäminen sekä ohjaaminen oppilaalle sopiviin jatko-opintoihin. Tavoitteena on, että jokaiselle oppilaalle löytyy jatko-opiskelupaikka, jossa oppilas jatkaa oppivelvollisuuden suorittamista perusopetuksen jälkeen.

Oppilas jatkaa perusopetuksen jälkeen[2] toisen asteen tutkinnon suorittamiseen, toiselle asteelle valmentavaan koulutukseen tai muuhun oppivelvollisuuslaissa[3] määriteltyyn koulutukseen. Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarpeen arvioi ensisijaisesti oppilaanohjaaja oppilaanohjauksen sisältöjen ja tavoitteiden näkökulmasta.

Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa oppilaalle annetaan henkilökohtaista ja muuta oppilaanohjausta sekä laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma[4]. Henkilökohtaiseen jatko-opintosuunnitelmaan kirjataan oppilaan vahvuuksia sekä tavoitteita siirtymisestä perusopetuksen jälkeisiin opintoihin. Näitä vahvistetaan suunnitelmallisesti oppilaan yksilölliset lähtökohdat ja tarpeet huomioiden.

Oppimisen ja koulunkäynnin tukea tarvitsevan oppilaan kohdalla jatko-opintoihin liittyvä ohjaus aloitetaan riittävän varhain. Suunnittelussa otetaan huomioon oppilaan yksilölliset taipumukset, oppimisen ja opiskelun tuen tarve ja koulutuksen mahdollistamat työllistymisnäkökulmat. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen tarjotaan mahdollisuuksia tutustua oppilaalle soveltuviin perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintomahdollisuuksiin. Oppilaalle ja huoltajalle annetaan riittävästi tietoa oppimisen ja opiskelun tuen jatkumisen mahdollisuuksista perusopetuksen jälkeisissä opinnoissa sekä tarvittaessa muista tukimuodoista.

1 Perusopetuslaki 1216/2020 11 a §

2 Oppivelvollisuuslaki 1214/2020 10 §

3 Oppivelvollisuuslaki 1214/2020 4 § ja 5 §

4 Perusopetuslaki 1216/2020 11 a §

Ohjaus ja tuki oppilaanohjauksessa

- Oppilaanohjauksessa otetaan huomioon oppilaan yksilölliset taipumukset ja tuen tarve.
- Ohjaustyö on moniammatillista ja sitä tehdään yhteistyössä huoltajien kanssa.

Järvenpäässä oppivelvollisuuden laajentamisen myötä oppilaanohjausta ja opinto-ohjausta vahvistetaan lain mukaisesti. Tehostettua tukea annetaan erityisesti koulutukseen hakeutumisvaiheessa ja mahdollisissa keskeyttämistilanteissa. Tehostetulla tuella ja ohjauksella vahvistetaan erityisesti perusopetuksen heikoimmassa asemassa olevien oppilaiden asemaa. Järvenpäässä tehostettua oppilaan ohjausta toteutetaan opotyön rinnalla mm. erityisnuorisotyön toteuttamilla ryhmä – ja yksilöohjauksilla (prosessikuva), kesäajan lisäohjauksella sekä opiskeluhoillon psykososiaalisilla palveluilla joko yksilö- että ryhmätasolla. Lisäksi kaupunkiin on nimetty valvontavastuussa oleva henkilö ja hänen työparinsa, jotka kutsutaan jo mahdollisimman varhaisessa vaiheessa mukaan haasteellisiin ohjaus ja tukiprosesseihin.